

Onderwerp	Waarom was de val van Maastricht een belangrijk kantelpunt tijdens het Rampjaar?
Materialen	<ul style="list-style-type: none"> - Tekstuele bronnen over het Rampjaar 1672 en de inval van Maastricht in 1673. - Schrijfmateriaal en papier of laptops/tablets voor onderzoek.
Tijdsduur	Ongeveer 60-90 minuten, afhankelijk van de discussie en het niveau van de leerlingen.
Beginsituatie	Niveau: bovenbouw havo/vwo
Lesdoelen	<ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen begrijpen de belangrijkste oorzaken van het Rampjaar 1672. - Leerlingen kunnen tegenfeitelijke redeneringen gebruiken om te speculeren over de mogelijke impact van de inval van Maastricht in 1673 op de gebeurtenissen van het Rampjaar.
Wat?	Deze lesopzet stelt leerlingen in staat om de oorzaken van het Rampjaar 1672 te begrijpen en kritisch na te denken over de mogelijke impact van de inval van Maastricht in 1673. Het moedigt hen aan om historische gebeurtenissen vanuit verschillende perspectieven te bekijken.
Uitvoeren	<p>1. Introductie (10 minuten):</p> <p>Begin met een korte inleiding over het Rampjaar 1672 en leg uit dat het een cruciaal jaar was in de Nederlandse geschiedenis vanwege verschillende problemen en invasies door buitenlandse mogendheden. Maak de leerlingen nieuwsgierig naar de oorzaken van deze gebeurtenissen.</p> <p>2. Oorzaken van het Rampjaar 1672 (15 minuten):</p> <p>Bespreek met de klas de belangrijkste oorzaken van het Rampjaar 1672. Deze kunnen onder meer zijn: de Engels-Nederlandse Oorlog, de Frans-Nederlandse Oorlog, de Munsterse en Keulse oorlogen, en binnenlandse politieke spanningen zoals de ontevredenheid over het stadhouderlijk bewind van Willem III. Gebruik primaire en secundaire bronnen om deze oorzaken te illustreren.</p>

3. Tegenfeitelijke redenering introduceren (10 minuten):

Leg uit wat tegenfeitelijke redenering is: het stellen van "wat als"-vragen een afweging te maken van de rangorde van oorzaken. Geef een eenvoudig voorbeeld van hoe het werkt, bijvoorbeeld: "Wat als Nederland beter voorbereid was geweest in 1672, zouden de gebeurtenissen dan anders zijn verlopen?"

4. Onderzoek naar de inval van Maastricht (20 minuten):

Verdeel de klas in groepen en wijs elke groep de taak toe om de inval van Maastricht in 1673 te onderzoeken. Laat hen bronnen raadplegen en de gebeurtenissen rondom de inval van Maastricht begrijpen. Vraag hen om na te denken over de mogelijke impact van deze gebeurtenis op de gebeurtenissen van 1672.

- Wat als de Republiek erin was geslaagd om meer steun te verwerven van andere Europese mogendheden tijdens het Rampjaar 1672? Zouden externe allianties het tij hebben kunnen keren?
- Wat als de Republiek erin was geslaagd om een vroegtijdig vredesverdrag met Frankrijk te sluiten in 1672 of 1673? Hoe zou dit de nasleep van het Rampjaar hebben beïnvloed?
- Wat als de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden in 1672 een sterkere en meer verenigde interne politieke structuur had gehad? Hoe had dit de Franse invasie en de gebeurtenissen van het Rampjaar beïnvloed?

5. Discussie en presentatie (15 minuten):

Laat elke groep hun bevindingen presenteren en laat de klas bespreken waar de inval van Maastricht in de rangorde van oorzaken van het Rampjaar 1672 zou kunnen staan. Moedig leerlingen aan om tegenfeitelijke redeneringen te gebruiken, bijvoorbeeld: "Wat als er een andere stad dan Maastricht was ingenomen, zouden de gebeurtenissen dan anders zijn verlopen?"

6. Reflectie (10 minuten):

Laat de leerlingen individueel of in groepen nadenken over wat ze hebben geleerd en hoe het gebruik van tegenfeitelijke redenering hen heeft geholpen om historische gebeurtenissen beter te begrijpen.